

కథా కౌముది

ఏది నా ఉనికి?

భాస్కరలక్ష్మి కర్తా

"నాన్నమ్మా! రా, మామ్ మిర్చి బజ్జి వేస్తోంది, అందరం బ్యాక్ యార్డ్ లో ఉన్నాము, ఫాస్ట్ గా రా నాన్నమ్మా"

సాయంత్ర దీపాలు పెట్టి, ఎం.స్.రామారావు గారి సుందరకాండ వింటుంటే నా మనవడు ఇంగ్లీష్ లాంటి తెలుగులో పిలిచేసరికి, మెల్లిగా లేచి ఇంటి పెరట్లోకి వెళ్ళాను. వేడిగా మిర్చి బజ్జి, చల్లగా నిమ్మసోడా.. రెండు నాకు ఇష్టమయినవే, అక్కడ నాకు స్వాగతం పలికాయి.

జూన్ నెల , ఎండాకాలం వేడి గాలులు, చుట్టూరా రక రకాల హరిత వర్షాలు, ఎంతో అందంగా ఉండే పూల తోటలు. నేను వచ్చి ఇరవై ఏళ్ళు అవుతున్నా న్యూ జెర్సీ వేసవి అందం లో మార్పు లేదు.

చలికాలంలో ఎంత నిశ్శబ్దంగా ఉంటుందో, వసంత వేసవిలో అంత అందంగా ఉంటుంది ఈ ఊరు. ఎక్కడ కోనసీమలో పల్లెటూరు అనాతవరం.. ఎక్కడ న్యూ జెర్సీ? ఆలోచిస్తే అంతే చిత్రంగా ఉంది. ఇంకో వారంలో డెబ్బైయవ సంవత్సరంలో అడుగుపెడుతున్న నేను, అనగా సుబ్బలక్ష్మి ని అనాతవరంలో జమీందారి కుటుంబంలో పెరిగి, అమలాపురం లో ఉండే డాక్టర్ గారికి భార్యగా వచ్చి, లేక లేక ఒక మగ బిడ్డని కని, ఇరవై ఏళ్ళ క్రితం జీవిత భాగస్వామిని కోల్పోయాను.

ఊరిలో ఇల్లుని, పొలాన్ని అమ్మేసి, బంధువులని వదిలి, ఇక్కడ ఈ దేశంలో స్థిరపడ్డ నా కొడుకు కోడలి దగ్గరికి రాక తప్పలేదు. ఇక్కడికి వచ్చేటప్పటికే స్కూలుకు వెళ్లే మనవరాలు, చంటిపిల్లాడు అయిన మనవడు, చెరో దిక్కు ఉద్యోగాలకని వెళ్ళే కొడుకు కోడలు.. హడావుడి జీవితమే. ఏమనుకున్నారో ఏమో, నేను వచ్చిన ఏడాదే కోడలు ఉద్యోగం మానేసింది. ఇంట్లో నుండి చేసుకునే ఉద్యోగం లో చేరింది. ఆ తరువాత పిల్లలు హైస్కూల్ కి వచ్చేసరికి, నాలుగు పడక గదుల గల ఈ ఇల్లు కట్టించారు.

ఈ ఇంటికి మా అమలాపురంలో ఇంటికి పెద్ద తేడా లేదంటే నమ్మితిరాని. సువిశాలమయిన పెరడు, పూజకి ప్రత్యేకంగా గది, పూజగదిలో నా రాముడు, మెట్ల కింద ఉండే గది నాకోసం, పెరట్లో ఋతువులకి తగ్గట్టుగా రకరకాల పూలు, పళ్ళు, కూర మొక్కలు.. ఇంటి ముందు రోజూ ముగ్గు, ఇంట్లో దీపం, ఇవే ఇంటికి, ఇంటి యజమానికి ఆరోగ్యం, శుభం అని నేను చెప్పిన నా మాటని తూచా తప్పకుండా పాటిస్తుంది నా కోడలు. కారు నడపడం దగ్గర నుండి ఇంట్లో పనుల వరకు అన్ని తానే చూసుకుంటుంది. ఇక్కడ ఉండే తెలుగు వాళ్ళ ఇంటికి, వారితో అప్పుడు అప్పుడు ప్రవచనా గోష్టికి, వారంవారం ఇక్కడ ఉండే వెంకన్న గుడికి నన్ను క్రమం తప్పకుండా తీసుకుని వెళుతుంది. తనకి వంటలో, తోటలో , ఇంటి శుభ్రంలో సహాయం చేస్తూ, పుస్తకాలు చదువుతూ , వాళ్ళు ఎక్కడికి తీసుకుని వెళ్ళే అటు వెళ్ళూ కాలక్షేపం చేస్తున్నాను. ఈ మధ్యే మనవరాలి పెళ్ళి కూడా ఇక్కడ గుడిలో అంగరంగ వైభోగంగా చేశారు, అచ్చం మన ఊరిలో పెళ్ళి లాగానే. మరి ఇక్కడ దొరకనిది లేదు కదా. తాటాకు పందిరి నుండి, మావిడాకుల వరకు అన్ని దొరుకుతాయి. ఈ ఊరిని అందుకే లిటిల్ ఇండియా అని అంటారుట.

ఇక్కడ నాకు ఏ లోటు లేదు, అయినా కూడా ఏదో అసంతృప్తి. బంగారు పంజరంలో స్వేచ్ఛ లేని ముసలి పక్షిలాగా! ఇన్నేళ్లలో కేవలం రెండు సార్లు మటుకె భారతదేశం వెళ్లగలిగాను. అది కూడా హైదరాబాద్ లో ఉండే నా కోడలు తల్లిదండ్రుల చివరి చూపుకి. వెళ్లిన

రెండు సార్లు నెల రోజులున్నా, వెళ్లిన పని వేరు కాబట్టి నా ఊరు చూసుకోలేకపోయాను. సొంత ఊరిలో ఉండే స్వేచ్ఛ, ఆప్యాయత, పుట్టి పెరిగిన ఆనవాళ్లు ఇవే జీవిత చరమాంకంలో మనకి బలాన్ని ఇస్తాయి. ఎప్పటికప్పుడు తిరిగి వెళ్లిపోవాలని ఉంటుంది కానీ అడిగి, వద్దు అనిపించుకోవడానికి ఇష్టపడక అడగలేదు.

ఇన్నాళ్ళు సద్దుకుని ఇదంతా ఇప్పుడు ఎందుకు అంటారా, దానికి కారణం లేకపోలేదు. రాజమండ్రిలో ఉండే నా తమ్ముడు, మొదటిసారిగా అమెరికాలో ఉండే వాడి కూతురి దగ్గరకు వస్తున్నాడు. ఈ వారం చివర్లో నా పుట్టినరోజుకని నన్ను కలవడానికి వస్తున్నాడు. ఇక్కడ ఒక నెల రోజులు ఉంటాడు. ఈలోపు నా మనసులో మాట చెపితే, వాడితో పాటు తిరుగు ప్రయాణంలో వెళ్ళవచ్చునని నా ఆశ.

"నాన్నమ్మ తిను తిను కోల్డ్ అయిపోయాయి, బజ్జిస్..." అని నా మనవడు అనడంతో ప్రస్తుతంలోకి వచ్చాను.

ఇంతలో నా కోడలు " అత్తయ్య, వేడి గా ఇంకో వాయ వేసాను, ఇవి తినండి. ఆ పక్క సందులో ఉండే తమిళం అమ్మాయి పేరెంట్స్ ఇండియా నుండి వచ్చారుట. వాళ్లకి ఇంట్లో తోచట్టేదు అంటే ఇలా రమ్మన్నాను. కాసేపట్లో వస్తారు. మీకు కాసేపు సందడిగా ఉంటుంది."

"నాకు తమిళం రాదు కదే! ఏం మాట్లాడ మంటావు?" అని నేను పూర్తి చేసేలోపే, "కానీ వాళ్ళకి తెలుగు వచ్చులే అత్తయ్య" అనేసి దాని పనిలో పడింది. పని రాక్షసి కదా మరి, ఎంత సేపు పని తప్ప నాతో మాట్లాడనికే సమయం లేదు దానికి. కనీసం నా కొడుకుకి అయినా నా ప్రయాణం సంగతి చెప్పాలి. రేపు పొద్దున్నే, నా మనవడు కొడుకు కసరత్తు చేసే సమయంలో చెప్పేస్తాను.

ఇంతలో ఆ తమిళ దంపతులు రానే వచ్చారు, ఇంటిని ఇల్లాలిని చూసి తెగ మెచ్చుకున్నారు. చెన్నై మహా నగరం లో ఎడో అపార్ట్మెంట్ లో ఉంటారట వాళ్ళు, అందుకని ఇంత విశాలమయిన ఇల్లు చూసి చాలా రోజులయిందన్నారు.

పూజ మందిరం, నా గది చూసి కాసేపు అలా ఉండిపోయారు. నా పుస్తకాల అర చూస్తూ పేరు పేరునా ఏ పుస్తకమో అడిగి తెలుసుకున్నారు. వంటింట్లో అధునాతన వస్తువుల తో పాటు, చిన్న పాటి రుబ్బురోలు చూసి అవాక్కయ్యారు. అది మా కోడలు నా కోసం వెతికి వెతికి మరి కొందని గర్వంగా చెప్పాను. ఇంటి పెరడు లో చెక్క తో చేసిన చిన్న పాటి గదిని చూసి ఆశ్చర్యపోయారు.

"ఆ గది నా కొడుకు నా కోసం కట్టిన కుటీరం, ఇంట్లో కన్నా, నేను ఎక్కువ సేపు ఇక్కడే గడుపుతాను. ఇందులో నేను పుస్తకాలు చదువుకోవడం కోసం ఒక పడక కుర్చీ, యోగా ధ్యానం చేసుకోవడానికి ఒక చాప తప్ప ఏమీ ఉండవు" అని చెప్పేసరికి వాళ్ల ఆనందానికి అవధులు లేవు.

"మీరు చాలా అదృష్టవంతులు. అమెరికాలో కూడా మీకు తగ్గట్టుగా, మన సంప్రదాయాలని గౌరవిస్తూ ఇవన్నీ చేయగలుగుతారు అంటే మీ పిల్లలు, మనవళ్లు మీకోసం ఎంతో ఆలోచిస్తున్నారు అని అర్థం అయింది. మేము అక్కడే ఉంటూ కూడా ఇవన్నీ చేయడానికి వీలులేకుండా ఇప్పుడు పరిస్థితులు ఉన్నాయి" అని అనేసి భోజనాలు చేసి వాళ్ళ ఇంటికి వెళ్లిపోయారు.

నా గదిలోకి పడుకోడానికి వెళ్ళానే కానీ నిద్ర పట్టలేదు. ఇందాక వచ్చిన వాళ్ళు వీలు లేని పరిస్థితులు అంటున్నారు, నేను వచ్చిన ఈ ఇరవై ఏళ్ళలో అంత మార్పు వచ్చి ఉంటుందా? ఆ అది చెన్నై మహానగరం. మాది అమలాపురం టౌన్ కదా! ఏమీ మారదులే! ముఖ్యంగా ఆ పచ్చని పొలాలు, సందు చివర రామాలయం, వీధి అరుగులు మీద ఇరుగు పొరుగు తో కబుర్లు, ఎప్పుడు అంటే అప్పుడు, ఒకళ్ళమే ఎంచక్కా బయటకి వెళ్లే సౌకర్యం, చలి కాలం లో ఒక శాలువా కప్పుని కూడా విధుల్లో తిరిగే వీలు, నిత్యం తగిలే సూర్య రస్మి ఇవన్నీ నాకు ఇక్కడ అందని ద్రాక్షలే మరి.

వాటికోసం అయినా నా ఊరుకి వెళ్లి తీరాలి.

తెల్లారే, అందరూ లేచి వారి వారి పనులలో హడావిడి గా ఉన్నారు. మనవడు తెగ కసరత్తు చేస్తున్నాడు, వాళ్ళ నాన్న పేపర్ చదువుతున్నాడు, మెల్లగా నేను వాడి పక్కన కుర్చోగానే, పరిగెత్తు కుంటూ నా మనవడు వచ్చి,

"నాన్నమ్మా..నీకో సర్వైజ్, నీ బర్త్ డే గిఫ్ట్, అది ఇస్తే నాకేం ఇస్తావు?"

ఆ ఏముంటుంది చీరలు, కేకులు, లేకపోతే పుస్తకాలు అని మనసులో అనుకుని

"ముందు ఇవ్వు, అప్పుడు ఆలోచిస్తా" అని అంటుండగానే నా కోడలు వచ్చి,

"ఒరేయ్ అలా ఊరించ కూడదు, ఆ కపర్ తీసుకొచ్చి ఇవ్వు నాన్నమ్మ కి" అని అనేసరికి నా మనవడు ఒక తెల్లటి ఎన్వెలప్ కపర్

తీసుకొని వచ్చాడు.

ముగ్గురు కలిపి ముందస్తు పుట్టినరోజు శుభాకాంక్షలు అని చెప్పతూ ఆ కవర్ ని నా చేతిలో పెట్టారు. అది తెరవగానే ఇంగ్లీష్ లో ఏదో ప్రింట్ చేసి ఉంది.

అప్పట్లోనే పదో తరగతి దాకా చదువుకున్నా, తెలుగు తప్ప ఇంగ్లీష్ చదవడం రాదు నాకు. కానీ ఇక్కడికి వచ్చాక ఇంగ్లీష్ నేర్చుకోక తప్పలేదు. మెల్లిగా నా కళ్ళదాలు సరి చేసుకుని చదవడం మొదలు పెట్టాను.

కొంత చదివేసరికి అది విమానం టికెట్ అని అర్థం అయింది, పూర్తిగా చదివేసరికి అది ఇండియా.. అంటే నా ఉనికికి టికెట్ అని అర్థం అయింది. నా మనస్సులో ఉన్న కోరికని నేను చెప్పకుండానే తెలుసుకున్న నా కుటుంబాన్ని ఆరాధన గా చూశాను. మాటలు రాలేదు, ఆనందభాషాల్లే!

వెంటనే నా కొడుకు "అమ్మా, ఈ టికెట్ ఐడియా నీ కోడలుదే. నీ పుట్టినరోజు కి బహుమతి ఏం ఇవ్వాలా అని తర్జనభర్జనలు అవుతూ ఉంటే, "అత్తయ్య కి ఆవిడ ఊరు వెళ్ళాలని మనసులో ఉంది. ఇప్పుడు ఎలాగూ మీ మావయ్య వస్తున్నారు కదా. కాస్త ఆవిడకి ప్రయాణం లో తోడు గా ఉంటారు, ఒక మూడునెలలకి పంపించండి. తిరుగు ప్రయాణం లో మనం వెళ్లి తీసుకునిరావచ్చు" అని అంది. అందుకే టికెట్లు తీసాను. మావయ్యకి అన్నీ చెప్పాను. మన ఊరిలో మన ఇంటిలోనే, నీకు ఒక గదిని ఏర్పాటు చేశాడు మావయ్య. ఈ మూడు నెలలు నువ్వు అక్కడే ఉండచ్చు"

మూడు నెలలు ఏంటి, నేను ఎప్పటికీ అక్కడే ఉండిపోవాలని అనుకుంటుంటే, కానీ ఆ విషయం ముందే తెలుస్తే అసలుకే మోసం వస్తుందేమో కదా. అక్కడికి అంటూ వెళ్ళాక, నాకు ఇక్కడే సుఖంగా ఉందని, ఓపిక, ఊపిరి ఉన్ననాళ్ళు ఇంక ఇక్కడే అని చెప్పేయచ్చు.. అని ఊరుకున్నాను.

ఇంతలో నా మనవడు "నాన్నమ్మ, నువ్వు అక్కడికి వెళ్ళాక డైలీ వీడియో కాల్ చేస్తూ ఉండాలి, నీకు అక్కడ ఏ ప్రాబ్లమ్ వచ్చినా వెంటనే చెప్పాలి సరేనా. అక్కడ ఏదో ఉంది అనుకుని వెళ్తున్నావు కానీ, చూడు వెళ్ళాక నీకే తెలుస్తుంది. అవతలి వైపు పచ్చన అని ఇంగ్లీష్ లో ప్రోవెర్స్ ఉంది లే" అని వ్యంగ్య గా అనేసరికి, ఒక్కసారిగా వాడు అన్నదాంట్లో నిజం ఉందా అని భయం వేసింది. అయినా కూడా నా మాతృభూమి మీద ప్రేమ దాన్ని కప్పేసింది.

చూస్తుండగా నా తమ్ముడు రావడం, నా పుట్టినరోజు వేడుక జరుపుకోడం జరిగిపోయాయి. గిర్రున నెల తిరిగి నా ప్రయాణం తేదీ కూడా వచ్చేసింది. అన్నీ సర్దుకుని సిద్ధంగా ఉన్నాను, ఇంకొన్ని రోజుల్లో నా కల నెరవేరబోతోంది మరి.

కొడుకు, కోడలు, మనవడు చెప్పిందే చెప్పి, నాకు వంద జాగ్రత్తలు చెప్పారు, ఎంతయినా ఇదే మొదటిసారి గత ఇరవై ఏళ్ళ లో వాళ్ళని వదిలి రావడం. విమానాశ్రయం లోపలి దాకా వచ్చి, మాకు వీడుకోలు పలికారు.

న్యూ జెర్సీ నుండి నేరుగా ముంబై వెళ్ళే విమానం, పదమూడు గంటల్లో వెళ్లేలాగా టికెట్ తీసుకున్నారు. అయినా కూడా ముంబై నుండి హైదరాబాద్, అక్కడ నుండి రాజమండ్రి మా తమ్ముడు ఇంటికి వెళ్ళేసరికి నాకు దారిలోనే నా రాముడు కనిపించాడు మరి. దిగి దిగగానే శ్రావణమాసం అనే పేరు కానీ, ఆ ఉక్క, బంక తట్టుకోలేకపోయాను. ఇవాళే కదా వచ్చాను, కొన్ని రోజుల్లో అన్ని అవే నెమ్మదిగా అలవాటు అవుతాయిలే అనుకున్నాను.

మొదటి వారం అంతా ఒకటే నిద్ర, జెట్ లాగ్ కదా. ఎదో మా మరదలు చేసిన వంట ఇంత తిని, మనవడితో ఫోన్ లో మాట్లాడి, పడుకోడం తప్ప చేసింది ఏది లేదు. ఆ తరువాత వారం కాసేపు గోదావరి దాకా వ్యాహ్యళి కి వెళ్లి రావడం, ఏవో పుస్తకాలు చదవడం మొదలు పెట్టాను. మరదలు చేసే వంట బానే ఉన్నా, కోడలి వంటకి అలవాటు పడ్డానేమో, నేనే ఇంత ఉడక వేసుకుని తిన్నాను. ఎంత సేపు టీవీ సీరియల్స్ చూసే మరదలు, పొదున్నే వెళ్ళి సాయంత్రానికి వచ్చే తమ్ముడు, రాజమండ్రి వేడి, ఆ మూడు పడక గదుల అపార్ట్మెంట్, నాకు కావాల్సిన సాంత్వనని ఇవ్వలేకపోయాయి.

ఇంకో వారం ఉండాలని గొడవ చేసినా, అమలాపురం లో నన్ను దించమని కోరాను. అనాతవరం మీదుగా అమలాపురం తమ్ముడి కార్ లో బయలు దేరాము. నేను పుట్టిన ఊరు, చదివిన బడి ఇదే అని చూపించినా కూడా నేను గుర్తుపట్టలేదు, అంతగా మారిపోయాయి. పంట పొలాలు చాలా మటుకు తగ్గిపోయి చేపల చెరువులు ప్రత్యక్షమయ్యాయి. ఎక్కడా కూడా మండువా ఇళ్ళు, పెంకుటిళ్లు లేవు, అన్ని కాంక్రీట్ వే. అమలాపురం ఎప్పుడు వస్తుందో అని అనుకుంటుంటే, అమలాపురంలోనే మనం ఉన్నాము అనడంతో ఒక్కసారి బయటకి చూసేసరికి నాకు ఏమి అర్థం కాలేదు. గుర్తుపట్టలేనంతగా మారిపోయింది. ఏవో మాల్స్, కొత్త కొత్త బిల్డింగులు, చుట్టూరా అన్ని అపార్ట్మెంట్స్. మేము ఉన్న సందులోకి కారు పోనిచ్చి ఇదే మీ ఇల్లు, అని అనడం తో దిగి తేరిపారా చూసుకున్నాను. సందు మొత్తం కుంచించుకు పోయింది అనిపించింది.

ఇల్లు కూడా మొత్తం మారిపోయింది. వసారా, పెరడు ఏవి లేవు. అంతా మార్చేసి. అందులోనే మూడు పోర్షన్ లుగా విభజన చేశారు, అద్దెకు ఇచ్చే లాగా. నాకోసమని కింద పోర్షన్ లో ఒక గది అద్దెకి తీసుకున్నారు. ఆ పక్కన ఉండే వాళ్ళు నాకు ప్రతి పూట భోజనం పంపించేలా ఏర్పాటు చేశారు.

ఇప్పటి దాకా ఈ ప్రయాణంలో నాకు పెద్దగా సచ్చినదంటూ ఏది లేదు ఒక్క గోదావరి, అక్కడ అక్కడ పంట పొలాలు తప్ప. కనీసం ఈ ఇంట్లో, ఈ మనుషుల మధ్య నా ఉనికి ఉండేమో చూడాలి.

“ఏ అవసరం వచ్చినా వెంటనే ఫోన్ చేయి” అంటూ, తమ్ముడు రాజమండ్రి బయలుదేరాడు.

నాకు ఇచ్చిన గది శుభ్రంగా ఉంది, అందులోనే స్నానాల గది కూడా ఉంది. చిన్న మంచం, ఒక బీరువా కూడా ఉన్నాయి. స్నానం చేసి, నా సామాన్లు సద్దుకున్నాను.

ఇంతలో పక్కంటి వాళ్ల బాబు "అమెరికా మామ్మగారు, వాట్ దు యు వాంట్? అంటూ వచ్చాడు. ఒక్కసారి నా మనవడు గుర్తుకువచ్చాడు. బయట ఎలా ఉన్నా కూడా, ఇంట్లో ముఖ్యం గా నాతో, తెలుగులోనే మాట్లాడాలని వాళ్ళ అమ్మ ఆర్డరు, అందుకే కష్టం అయినా తెలుగులోనే మాట్లాడుతాడు.

"ఈ పూటకి ఏమి వద్దులే బాబు, ఏకంగా రాత్రి భోజనం చేస్తాను. కొదిగ్గా కాఫీ మటుకు పంపించు" అని చెప్పి, నా మనవడికి ఫోన్ చేసి ఇప్పటిదాకా జరిగినదంతా చెప్పే వాడు ఒకటే నవ్వు, ఎండ కావాలని అని వెళ్లావు చూడు, ఆ ఉక్కలో బాగా ఎంజాయ్ చేయి అని చెప్పి ఫోన్ పెట్టేసాడు.

కాసేపు నడుం వచ్చి, పుస్తకం చదువుతూనే ఒక కుసుకు పట్టేసింది. ఇంతలో పక్కంటి నుండి భోజనానికి అని పిలుపు వచ్చింది. బాగా ఆకలిగా ఉంది, అసలే అమలాపురం భోజనం, ఇంకా ఎక్కువ ఆకలి వేసింది. వెళ్లే సరికి ఆ ఇంటి ఇల్లాలు సోఫా లో కూర్చుని టీవీ చూస్తోంది. వాళ్ళ అబ్బాయి, భర్త నాకోసం కంచం పెట్టి అన్ని వడిస్తున్నారు. ఇల్లు చిన్నదే అయి, ఇల్లంతా దుమ్ము ధూళితో సామాన్లు. ఎక్కడ పొందికగా సద్దుకునట్టు లేదు. ఎక్కడ పడితే అక్కడ బట్టలు. ఇంటి బయట ముగ్గు లేదు, ఇంట్లో దీపము లేదు. కనీసం వంట అయిన బాగుంటే బావుండు అనుకుంటూ వెళ్ళేసరికి,

"రండి రండి మీకోసమే ఇవ్వన్నీ ఏర్పాటు చేసాము. వచ్చి కూర్చోండి" అంటూ ఆవిడ లేచి వచ్చింది. తినడం మొదలు పెట్టాను. కంచం లో ఒక పది రకాలు ఉన్నాయి. "పెళ్ళి భోజనం లా ఇన్ని చేశారు ఏంటండీ" అని అనగానే " అయ్యో ఇది పెళ్ళి భోజనం కాదు అండి, బుట్ట భోజనం" అందా ఇల్లాలు.

'బుట్ట భోజనమా!?' అదేంటి అన్నట్టు గా చూస్తూ ఉండిపోయాను.

వెంటనే ఆవిడ " ఇది కాకినాడ లో బాగా పేరున్న సుబ్బయ్య హోటల్ వాళ్ళ బుట్ట భోజనం అండి. మా వారు తరచుగా పని మీద కాకినాడ వెళ్ళినప్పుడల్లా ఆ హోటల్ కి వెళ్ళి ఈ బుట్ట భోజనం తెస్తుంటారు." అంటే అంతగా ఇంట్లో వంట కూడా చేసుకోరు అన్నమాట. ఇంక ముందు ముందు నా పరిస్థితి ఏంటో అర్థం అయింది. నిట్టూరుస్తూ నా కోడల్ని ఒక వందసార్లు తలుచుకున్నాను. దానికి పని తప్ప మాట్లాడం చేతకాదని అనుకున్నాను కానీ, నాకోసం నాకు తగ్గట్టు ఉంటూ చక్కగా ఇంటిని, కుటుంబాన్ని బంగారంలా చూసుకుంటోందని గ్రహించలేకపోయాను.

ఈ బుట్ట భోజనం దెబ్బకి కాసేపు అలా సందు చివర దాకా వెళ్ళి వస్తే కానీ కడుపు కాస్త సద్దుకునేలాలేదు. సందు దాటి అలా వెళ్ళే తెల్సిన వాళ్ళు ఎవరయినా కనిపిస్తారు, అరుగుల మీద ఎవరో ఒకరు కబుర్లు చెప్పుకునే సమయం కదా అని అలా వ్యాహ్యోళి కి వెళ్ళాను. వీధిలో ఏ ఇంటి బయట అరుగులు లేవు, అక్కడ అక్కడ జనాలు మాత్రం ఉన్నారు. నా వయసున్న ఒక ఆవిడ దగ్గరకు వెళ్లి నేను ఇలా ఫలానా అని పరిచయం చేసుకుని, ఇది వరకు నేను ఉన్నప్పుడు మా ఇరుగు పొరుగు ఎవరు అయినా ఇక్కడ ఉన్నారా అని అడిగాను.

దానికి ఆవిడ " నేను వచ్చి పదేళ్లు అవుతోంది అండి. మా అబ్బాయి బ్యాంక్ లో పనిచేస్తాడు. మీరు చెప్పిన వాళ్ళు అందరూ సగం మంది అమెరికాకి, సగం మంది బెంగళూరుకు, హైద్రాబాదుకు వలస వెళ్లిపోయారు అండి. పిల్లల కోసం తప్పదు కదండీ. ఒకళ్ళే ఉంటే ఎవరు చూస్తారు, పైగా ఇప్పుడు బాగా రేట్లు కూడా పెరిగాయి. ఉన్నప్పుడే కొంత లాభానికి అమ్ముకుని సొమ్ముచేసుకుని, రిటైర్మెంట్ జీవితాన్ని ఆనందంగా గడుపుతున్నారు. ఇంకా అరుగులు, ఇరుగు పొరుగు అలాంటివి కనుమరుగు అయిపోయినట్టే నండి. అలా వీధిలో అరుగులు ఉన్నా కూడా మంచికి రోజులు కావు, ఎవడో ఒకడు

ఒక మొత్తు మొత్తి మెడలోవి, చేతిలోవి తీసుకుని పోతాడు. అందుకే చీకటి పడ్డాక బయటికి రాకపోడమే మేలు. ఉంటాను అండి " అని చెప్పి ఆవిడ ఇంటికి వెళ్ళిపోయింది.

అందని ద్రాక్ష పుల్లనే అన్నమాట. నేను ఉహించుకున్నవి ఏవి ఇక్కడ లేవు, తెల్లారే లేచి , రామాలయం చూడాలి. కనీసం అది అయిన మారకుండా ఉంటే బావుండు అనుకుంటూ నా గదిలోకి వెళ్ళి, నిజం తెలిసిన నీరసంతో నిద్రలోకి జారుకున్నాను. పొదున్నే లేచి స్నానం చేసి నా రాముడిని చూడడానికి వెళ్ళాను. గుడి మటుకు అలానే ఉంది, నా రాముడు నన్ను చూసి " ఏ సుబ్బలక్ష్మి నా కోసం ఇక్కడి దాకా రావాలా , అంతటా నేను ఉన్నాను కదా, మరి నీ మందిరంలో, నీ మదిలో కూడా ఉన్నట్టే కదా అని" అన్నట్టు అనిపించింది.

దండం పెట్టుకుని తిరుగి నా గదికి నడుస్తున్నానే కానీ ఒకటే ఆలోచనలు. ఇన్ని వేల మైళ్ళు దూరం , నా ఉనికి కోసం , నా వాళ్ళ కోసం వచ్చాను కానీ, బాగా మారిపోయిన ఈ ఊరుని, ఏ మాత్రం స్వీకరించలేదు నా మనస్సు. మారిన వాతావరణాన్ని, తట్టుకోలేక పోతోంది నా వయస్సు. ఏది అయితేనే నా మనవడు అన్నట్టు , అవతలి వైపు గట్టు పచ్చన అని, ఎప్పుడు కూడా మనం ఎక్కడ ఉంటామో , ఎం చేస్తుంటామో దాన్ని ప్రేమించడం నేర్చుకోవాలి. మన చుట్టూ ఉన్న ప్రదేశంలో కన్నా, మన కోసం ఆలోచించే మనుషులోనే మన ఉనికి ఉందని గ్రహించాను.

వెంటనే నా మనవడికి ఫోన్ చేసాను

"నాన్నమ్మా! ఇవాళ ప్రోగ్రాం ఏంటి, ఎటు వెళ్తున్నావు ?"

దానికి నేను " న్యూ జెర్సీ కి రా" అని అనగానే

"వాట్!! మామ్ నాన్నమ్మ వచ్చేస్తా అంటోంది"

"అవునా! ఏమయింది అత్తయ్య! అక్కడ నచ్చలేదా మీకు. మేము వచ్చే వరకు ఉండలేకపోతే మీకు ముందే టిక్కెట్లు తీయిస్తాను. ముంబయి దాకా ఎవరయినా తెల్సిన వాళ్ళని , మీకు తోడూ గా పురమాయిస్తాను. అక్కడ నుండి మీరు ఒకటే ఫ్లైట్ ఎక్కి న్యూ జెర్సీకి వచ్చేయచ్చు" అని అంది.

"ఆ పని చేయవే అమ్మాయి. నావల్ల కావడం లేదు ఇక్కడ. అలాగే నన్ను ఇంటికి తీసుకుని వెళ్ళడానికి విమానాశ్రయానికి వచ్చేడప్పుడు నీ చేత్తో చేసిన మెత్తటి ఇడ్డెన్లు, రోట్లో నూరిన కొబ్బరి పచ్చడి, చింతపండు పులిహోర తప్పనిసరిగా తీసుకునిరావే తల్లి. ఇక్కడ జీవం లేని తిండి తిని విసుగొచ్చేసింది".

నా కోడలు నవ్వుతూ "తప్పకుండా అత్తయ్య" అని ఫోన్ పెట్టేసింది.

బంగారు పంజరం లో ముసలి పక్షిలాగా స్వేచ్ఛ లేదు అనుకున్నాను కానీ, సుతిమెత్తని పూలతో చేసిన కుటీరంలో , ఎంత వరకు నేను ఎగరగలనో అంత వరకే నాకు స్వేచ్ఛని ఇచ్చి, అంతకు మించి ఎగిరితే పడిపోతానని విశ్రాంతి కల్పించారని, ఈ ప్రయాణం పుణ్యమా అని తెలిసొచ్చింది మరి.

[Click here to share your comments on this story](#)